

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Факультет початкової освіти та філології
Кафедра педагогіки

**ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ
ДО РОБОТИ З РІЗИМИ КАТЕГОРІЯМИ ДІТЕЙ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ**

*Матеріали
міжвузівської (заочної) науково-практичної конференції*

28 лютого 2018 року

УДК 371.11(063)

ББК 74:489.8

Н 32

Рекомендовано до друку рішенням кафедри педагогіки (протокол № 7 від 19 лютого 2018 року) та аченою ради (протокол № 2 від 28 лютого 2018 року) Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Рецензенти:

Яцук Інна Петровна — доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової освіти та філології (Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія);

Мачинська Наталія Ігорівна — доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти (Львівський університет імені Івана Франка);

Кіт Галина Григорівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доктор фаху факультету дошкільної, початкової освіти та мистецтв (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського).

П32 Підготовка педагогічних кадрів до роботи з різними категоріями дітей: виклики та можливості : матеріали міжвузівської (заочної) науково-практичної конференції (Хмельницький, 28 лютого 2018 року). — Хмельницький : ПП «А.В. Царук», 2018. — 251 с.

Матеріали конференції містять наукові статті учених, викладачів, докторантів, аспірантів, слухачів магістратури, студентів вищих навчальних закладів та учителів-практиків із таких питань: характеристика різних категорій дітей у сучасному суспільстві (діти з дистанційних сімей; діти з емоційними порушеннями; діти з особливими потребами; вакансівихувані діти; діти-сироти; прийомні діти; обдаровані діти; гіперактивні, повільні, демонстративні та ін. діти); опіка над дітьми різних категорій в навчально-виховних закладах, позашкільних установах і центрах України; сучасні вимоги до підготовки майбутніх учителів у контексті розбудови нового українського закладу дошкільної освіти та нової української школи; інклюзивна освіта та підготовка педагогічних кадрів до роботи з дітьми з особливими потребами в умовах інклюзії: виклики часу, пріоритети та можливості; інтеграція теоретичної та практичної підготовки майбутніх учителів до роботи з різними категоріями дітей; методи та технології навчання і виховання студентів до роботи з різними категоріями дітей; європейський і міжнародний досвід застосування стратегій та технологій навчання студентів до роботи з різними категоріями дітей.

Редакційний колектив: голова — Шоробура І.М., ректор ХГПА, заслужений діяч науки і техніки України, дійсний член Академії наук вищої школи України, д. пед. н., професор, заступник Романишина Л.М., завідувач кафедри педагогіки ХГПА, д. пед. н., професор, доцент, член рефコレгії — Кияківська Н.В., завідувач виробничої практики, к. пед. н., доцент, Сівак Н.А., к. пед. н., доцент, Цегельський Т.М., - методист.

За достовірність фактів, дієт, назв, посилань, літературні джерела тощо відповідальність несеуть автори матеріалів

© Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, 2018

© Факультет початкової освіти та філології, 2018

© Кафедра педагогіки, 2018

© Владислав Лисенко, художнє оформлення

ЗМІСТ

Бабюк Т.Й., Бабюк С.М. Дослідження стану роботи формування навичок здорового способу життя дітей у педагогічній практиці дошкільних навчальних закладів та початкової школи.....	7
Булич К.А. Основні принципи Нової української школи.....	10
Вітюк І.С. Підготовка педагогічних кадрів до формування особистості молодшого школяра у Новій українській школі.....	13
Вовк В.П., Ярова М.В. Сутність та причини виникнення соціальної занедбаності в молодших школярів.....	15
Гайдамашко І.А. Організація роботи соціального педагога з дітьми з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітньому навчальному закладі	20
Голова Н.І. Технології та напрями соціально-педагогічної роботи з підлітками групи ризику.....	23
Григорук Н.В., Петрюк Л.П. Особливості роботи з ліворукими дітьми на уроках навчання грамоти	26
Гринько В.І. Особливості організації образотворчої діяльності з дітьми з особливими потребами	30
Дробейчук Н.Б. Гра як метод корекційної роботи з дітьми дошкільного віку.....	33
Друзь В.А. Колективно-творча діяльність у дитячому таборі «Артек-Буковель»	36
Дунець О.М. Форми взаємодії вчителя початкових класів і батьків різних категорій дітей	41
Заворотна Н.А. Робота вчителя з обдарованими дітьми в освітньому процесі початкової школи.....	45
Закордонець Г.В. Групова робота на заняттях іноземної мови як засіб формування активної соціальної позиції.....	48
Зубко В.Р. Використання нетрадиційних форм навчання у роботі з молодшими школярами	51
Ісакова І.М. Аналіз процесу формування соціально-комунікативних компетенцій старших дошкільників засобами гри	54
Іщук Т.В. Розвиток комунікативних умінь у майбутніх вчителів початкових класів у процесі професійної підготовки до роботи з різними категоріями дітей.....	57
Казакова В.С. Профілактика відхилень у поведінці молодших школярів як соціально-педагогічна проблема	61
Казакова Н.В. Методи навчання майбутніх учителів початкових класів до роботи з дітьми із дистантних сімей	63
Кіфлюк В.Р. Використання пісочної терапії з дітьми з порушеннями мовлення	67
Козляр-Бакіна Н.О. Інклюзивна освіта та підготовка педагогічних кадрів до роботи з дітьми з особливими потребами в умовах інклюзії: виклики часу, пріоритети та можливості.....	71

Кондратюк Г.І., Кондратюк М.С. Підходи та підходження дітей з особливими освітніми потребами у системі інклюзивної освіти.....	74
Корнят В.С. Пасивність як початок фарвату спіку над дітьми різних категорій.....	77
Кривошев Н.В. Специфіка організаційної роботи при інклюзивному навчанні	80
Кубата Н.П. Проблеми формування соціальної компетенції в системі дошкільної ланки освіти засобами ери	83
Кукура Г.А. Формування комунікативних умінь в учнів початкової школи засобами KIT.....	85
Кухарська М.А. Формування лексичної компетенції старших дошкільників засобами художньої літератури	89
Лалак Н.В. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до професійної діяльності в умовах інклюзії	92
Ліба О.М. Формування в майбутніх учителів початкової школи математичної компетентності	95
Лисенко В.М. Можливості для інтеграції інформатики і математики у початкових класах в умовах реалізації Концепції Нової української школі.....	98
Мазуренок Н.І. Теоретико-методологічні аспекти організації роботи з обдарованими дітьми у процесі вивчення іноземних мов.....	100
Маслянко О.В. Підготовка учителів початкової школи до роботи з обдарованими дітьми в умовах інклюзивного освітнього простору як наукова проблема.....	103
Машкіна Л.А. Підготовка майбутніх вихователів до роботи з дітьми з проблемами розвитку	107
Мелешко В.Д., Пазій С.В. Умови розвитку музично обдарованих дітей дошкільного віку.....	110
Миринюк Н.І. Використання нетрадиційних уроків у роботі з різними категоріями дітей молодшого шкільного віку.....	113
Михайленко А.С. Використання ігрових технологій у роботі з агресивними дітьми	116
Мозолев О.М. Сучасні проблеми збереження здоров'я школярів.....	119
Могицар Т.І. Готовність учителя початкової школи до роботи з обдарованими учнями як педагогічна проблема.....	122
Мосійчук Г.Р. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних закладів до роботи з сім'ями, які виховують дітей з мовленнєвими порушеннями	125
Моція Т.А. Соціально-психологічна адаптація дитини до загальноосвітнього складу.....	128
Мулишин І.І. Педагогічний такт як критерій професіоналізму учителя початкових класів.....	131
Пилищенко Я.Р. Формування інклюзивної компетентності в контексті підготовки майбутніх педагогів	135

Підопригора Т.О. Використання ігрових технологій у позакласній роботі.....	138
Пісоцька Л.С. Обдарованість дітей як соціально-психологічна проблема.....	141
Поляновська О.Р. Причини порушень у поведінці дітей-сиріт молодшого шкільного віку	144
Полюк Н.Ю. Використання потенціалу дитячої бібліотеки у становленні особистості: зарубіжний досвід.....	147
Поробок О.О. Підготовка майбутніх вчителів до використання інтерактивних технологій у Новій українській школі.....	151
Рашиня І.О. Проблема підготовки педагогічних кадрів до роботи з дітьми в умовах інклюзивного середовища.....	154
Сергєєва З.П. Дидактична гра як засіб розвитку фонематичного сприймання у дітей старшого дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення	157
Сівак А.С. Діалог як ефективна форма взаємодії між викладачем і студентами	160
Сівак Н.А., Давидова В.П. Проблема підготовки майбутніх вчителів початкових класів до роботи в інклюзивних школах	163
Сіцілюк О.Л. Наслідки трудової міграції батьків для дітей із дистанційних сімей	167
Симчук В.П. Роль вчителя у роботі інклюзивного класу	169
Смоляк Л.Г. Використання технологій Веб-квест та методики навчання іноземної мови «TBL» у підготовці майбутніх учителів початкових класів	173
Станіславенко В.М. Особливості формування основ відповідального ставлення до природи у дітей різних вікових груп в умовах закладу дошкільної освіти.....	175
Стенянюк Л.І. Використання мультисенсорної технології у позакласній роботі з духовно-морального виховання молодших школярів	178
Сушко Д.Л. Формування інтелектуальної мобільності майбутнього вчителя.....	182
Ткачук Н.С., Ткачук Р.В. Правове виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів.....	186
Товканець Г.В. Економічне виховання як чинник соціалізації молодших школярів.....	190
Томашевська Г.М. Ознаки обдарованості у дітей молодшого шкільного віку.....	192
Трач Л.П. Розвиток творчих здібностей молодих школярів з порушенням зору.....	197
Фаненштель Н.В. Досвід Канади у створенні інклюзивного навчального середовища	200
Федух Г.Я., Малькут Л.О. Підготовка майбутніх учителів до інноваційної виховної діяльності в початковій школі	204

Фенчак Л.М. Підготовка майбутніх педагогів до створення здоров'язберігаючого середовища у роботі з обдарованими молодшими школярами.....	208
Фурман О.В. Логопедичні вправи для розвитку артикуляційного апарату при дисартиї	211
Цегельник Т.М. Готовність майбутніх вихователів до роботи з дітьми з інвалідністю в умовах реабілітаційного центру.....	215
Черноюк С.В. Організація літнього відпочинку та оздоровлення дітей з особливими потребами в Україні.....	218
Шавінська М.Р. Теоретичні основи підготовки дітей з порушеннями психофізичного розвитку до навчання у школі.....	221
Шкребета Н.В. Казкотерапія як засіб розвитку життєвої компетентності дітей з особливими потребами	224
Шоробура І.М. Напрями профілактики та подолання професійного вигорання у майбутніх учителів у закладі вищої освіти.....	227
Юхнич О.О. Сімейні форми опіки дітей-сиріт	230
Яворська О.В. Здоровий спосіб життя як основа розвитку особистості молодшого школяра	233
Янова Б.Е. Суїцид серед школярів як соціальна та психолого-педагогічна проблема.....	236
Яцишина В.М. Інклюзивна освіта як крок до визнання цінності значимості кожної дитини	242
Яців М.С. Українська народна іграшка – невід'ємний атрибут у освітньому процесі закладу дошкільної освіти.....	245
Ящук І.П. Проблема аксіології сучасного вчителя та його цінісного ставлення до виконання професійних завдань	247

педагогічних умов, які сприяють творчій діяльності студентів та стимулюють їх творчу активність. Опанування інноваційними формами і методами виховної роботи, сучасними технологіями, вивчення досвіду учителів-практиків – це шлях до успіху у майбутній педагогічній діяльності, до педагогічної майстерності. Тому створення творчої атмосфери на заняттях, доброзичливість викладача і студентів, відсутність категоричних оцінок є обов'язковою умовою ефективної підготовки студентів до цієї творчої педагогічної діяльності, у ході якої формується творча особистість.

Список використаних джерел та літератури

1. Білоконна Ніна. Професійна періодика як важливий засіб підготовки вчителя початкових класів / Ніна Білоконна // Початкова школа. – 2017. № 8.- С. 58-60.
2. Мудрик О. Формування громадянської компетентності учнів засобами використання краснавчого матеріалу / О. Мудрик // Початкова школа. – 2017. - №12.- С. 30-33.
3. Филипська В.І., Таран І.Ю. Роль класного керівника та вчителя-предметника у формуванні успішності учнів / В. І. Филипська, І. Ю. Таран // Класному керівнику. Все для роботи. – 2010. - № 9. – С.14-22.

УДК 378.17:378.17

Фенчак Любов Михайлівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО СТВОРЕНЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА У РОБОТІ З ОБДАРОВАНИМИ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

Здоров'я є найважливішою цінністю людини та суспільства і відноситься до категорії державних пріоритетів. Саме тому перед вищою школою сьогодні постає важливє завдання щодо підготовки майбутнього вчителя, який здатний не лише навчати й виховувати школярів, а й формувати їхню культуру здоров'я, тобто ціннісне ставлення до власного здоров'я. У процесі професійної підготовки майбутніх фахівців початкової школи в умовах сьогодення дуже важливим є формування готовності учителів початкової школи до формування здоров'язбережувальних навичок і вмінь у різної категорії дітей, в тому числі і у обдарованих учнів [1].

Обдаровані діти відрізняються від своїх звичайних однолітків не лише винереджаючим розвитком своїх здібностей. Перш за все, така дитина стикається з безліччю особистісних і міжособистісних проблем. Це проблеми соціалізації, адаптації, навчання, це проблеми спілкування з однолітками, учителями, батьками та особистісні проблеми. До особистісних проблем відносяться проблеми емоційного розвитку, саморегуляції, професійної орієнтації, автономності. Оскільки обдаровані діти мають безліч різноманітних проблем, важливо своєчасно виявити їх, щоб сприяти подальшому розвитку обдарованої дитини. Учням з даної категорії притаманна емоційна незбалансованість, гостро розвинуте почуття справедливості, вони боляче реагують на прояви суспільної несправедливості.

Організовуючи навчальну діяльність обдарованих учнів, потрібно знаги і бачити проблеми цих дітей:

- надкритичність по відношенню до себе і оточуючих, що може внести у взаємостосунки вразливість;
- нерозуміння обдарованих може стати причиною потрапляння даних учнів у групу ризику в колективі;
- перфекціонізм, тобто прагнення домогтися досконалості у виконанні будь-якого завдання, що може привести до «самоїдства» або невміння виконати роботу до кінця;
- взяття повної відповідальності на себе за свої невдачі, що може привести до виникнення почуття провини та до депресії;
- проблема саморегуляції, яка полягає у тому, що обдаровані учні займаються здебільшого тим, що для них є цікавим і складає суть їхньої обдарованості. Тому, уникаючи інших видів діяльності, вони не уміють працювати над тими задачами, що вимагають від них прояву зусиль [5].

Покладання на школу і вчителя такого, здавалося б, невластивого їй завдання - турботи про здоров'я учнів - визначається багатьма чинниками. До провідних варто віднести такі: дорослі завжди несуть відповідальність за те, що вілбувається з дітьми, які перебувають під їх опікою. Це стосується і дитячого здоров'я. Саме в школі, під щоденным спостереженням педагогів, учні проводять значну частину часу, і не допомагати їм зберігати здоров'я, було б проявом бездуховності і непрофесіоналізму. Тому до головних ділових осіб, що дбають про здоров'я учнів у навчальних закладах відносять перш за все педагогів.

Аналіз наукової літератури засвідчив, що проблема виявлення шляхів оптимізації діяльності загальноосвітіої школи щодо забезпечення збереження і зміцнення здоров'я школярів тісно пов'язується із створенням здоров'язбережувального середовища. До визначення основних характеристик здоров'язбережувального середовища загальноосвітнього закладу, окреслення педагогічних умов його створення зверталися М. Безруких, Н. Бібік, Д. Журавльов, Г. Зайцев, Ю. Науменко, Л. Омельченко, О. Омельченко, Г. Ткаченко, О. Савченко, Н. Самолова, Н. Смірнов, аналіз праць яких дав змогу визначити основні напрями, що потребують урахування під час розробки педагогічних умов створення та реалізації здоров'язбережувального середовища залежно від особливостей того чи іншого загальноосвітнього закладу.

Аналіз сучасного категоріально-понятійного апарату дозволив уточнити поняття здоров'язбережувального освітнього середовища, яке трактується нами як сукупність певних умов (гігієнічних, медичних, психологічних, педагогічних); застосування активних форм і методів навчання, спрямованих на збереження і зміцнення здоров'я учасників навчально-виховного процесу; обізнаність педагогів і учнів зі способами збереження здоров'я і дотримання ними здоров'язбережувальної поведінки; вироблення в педагогів пінісіонного ставлення до власного здоров'я і здоров'я школярів [1].

Під готовністю учителів початкової школи до формування здоров'язбережувальних навичок і вмінь молодших школярів необхідно розуміти психофізіологічний стан майбутнього педагога, що володіє теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками щодо організації та ефективного здійснення здоров'язбережувальної діяльності, спрямованої на формування здоров'язбережувальних навичок і вмінь в учнів 1-4 класів [6].

Явна суперечність між суспільно-державною потребою у формуванні здорового покоління і сучасними умовами праці та життя вказує на необхідність орієнтації системи освіти на збереження і розвиток здоров'я, формування установок на здоровий спосіб життя школярів. Вирішувати зазначену проблему потрібно ще в період навчання майбутнього педагога у вищому навчальному закладі. В освітньому просторі вишого навчального закладу потрібно навчити майбутніх педагогів опановувати уміннями та навичками комплексної діагностики здоров'я школярів, корекції виявлених порушень їх фізичного, психічного і соціального здоров'я [6].

Загальновідомо, що обдаровані діти активні у своїй діяльності. Вони приймають участь у різноманітних змаганнях, конкурсах, олімпіадах, де можуть проявити свої таланти та здібності. Тому вони часто знаходяться в емоційному напруженні, особливо ті діти, у яких підвищений рівень тривожності, занижена самооцінка. Одним із важливих завдань психолого-педагогічного супроводу здібної та обдарованої дитини є формування власної програми школяра щодо захисту від стресу. Емоційний стан, безсумнівно, позначається на ефективності всієї діяльності особистості, тому в кожного має бути своя власна програма захисту від стресу, скласти яку можна спільно з психологом та класним керівником протягом декількох зустрічей. Тому майбутній вчитель початкових класів повинен відповідну методичну підготовку до використання різноманітних здоров'язберігаючих технологій. Підготовку учителів до здоров'язберігаючої діяльності, як до одного з найважливіших компонентів фахової діяльності, розкриває поняття «здоров'язберігаюча діяльність майбутнього вчителя» яка трактується «як цілісний і багатогранний процес, спрямований на перетворення інтелектуальності та емоційної сфер особистості педагога, підвищення цінінісного ставлення як до власного здоров'я, так і до здоров'я школярів на основі усвідомлення педагогом особистої відповідальності за нього» [3].

У педагогічних розробках існує багато методичних рекомендацій щодо саморегуляції психічних станів школяра. Одними з таких є: методи гармонізації психоемоційного стану людини, методи контролю дихання («Дихання через руки», «Комбіноване дихання»), імажинативні методи: коли до саморегуляції стану особистості долучається її уява, якість результату подвоюється, адже свідомо створені образи впливають на організм майже так само, як і реальний досвід, а також такі психотехнічні вправи, як: «Повітряна мандрівка», «Старий сад», «Тепла течія», «Джерело енергії», «Настрій» та інші [4].

Навчання обдарованих дітей у початкових класах передбачає таку систему організаційних форм навчання, яка поєднує заняття з усім класом з індивідуалізованими в малих групах та індивідуальні заняття. Це досить

складно для вчителя, але можливо, що діти звикнуть до такої організації роботи. У класі відбувається виділення груп з різними рівнями розумової обдарованості. Таким чином, обдаровані мають можливість навчатись у звичному для них колективі, але в групі ровесників, що близькі їм за рівнем здібностей. Якщо така група працює за спеціально розробленою поглибленою програмою, то позитивний ефект гарантовано.

Загальноосвітній навчальний заклад є ідеальним середовищем для впровадження інноваційних педагогічних технологій та профілактичних програм, що дає змогу вплинути на свідомість і поведінку обдарованих учнів, мотивувати їх до здорового і продуктивного способу життя на основі розвитку життєвих компетентностей. Нами з'ясовано, що процес навчання обдарованих дітей вимагає створення спеціального середовища, в якому обдарована дитина почувалася б комфортно. Саме освітнє навчально-виховне середовище є тим соціумом, в якому процес навчання обдарованих учнів може бути ефективним, оскільки він зорієнтований на створення сприятливих можливостей для самовдосконалення, самореалізації, розвитку особистості, повноцінного, гуманного мікросередовища.

Список використаних джерел та літератури

1. Васильченко О.І. Психолого-педагогічні особливості обдарованих ділей / О.І. Васильченко // Педагогіка і психологія. – 2007 р. – №4.
2. Волошук І.С. Організація навчання обдарованих і талановитих школярів / І.С. Волошук, В.П. Шепотько // Рідна школа. – 2006 р. – №2. – С.27-54.
3. Іллічук Л. Особливості роботи школи з обдарованими дітьми / Л. Іллічук // Гірська школа українських Карпат– №8-9, 2013– С.67-70
4. Кравцова О. Форми та методи роботи з обдарованими дітьми на уроках та в позаурочний час / О. Кравцова // Обдарована дитина. – 2010 р. – № 8. – С. 2-5.
5. Кіресникова О. Обдаровані діти. Модель ідентифікації. / О. Кіресникова // Психолог – № 3(507) – 2013 – С. 46-48.
6. Фенчак Л. М. Використання сучасних педагогічних технологій у розвитку обдарованості молодших школярів // Матеріали IX-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Обдаровані діти – інтелектуальний потенціал держави», Інститут обдарованої дитини НАН України національний центр Мала академія України – 11-17 липня 2016 року м. Чорноморськ, Одеська область. – С. 116-118.

УДК 372.464 : 612.789 + 616.89 - 008.434.3 (045)

Фурман Ольга Вікторівна,
вчитель-логопед Хмельницького ДЗО № 29,
викладач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

ЛОГОПЕДИЧНІ ВІПРАВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ АРТИКУЛЯЦІЙНОГО АПАРАТУ ПРИ ДИЗАРТРІЇ

Формування мовлення у дітей дошкільного віку зростає у зв'язку з переходом до систематичного навчання з 6-ти років, передбаченого Базовим компонентом дошкільної освіти України, Законом України «Про дошкільну освіту», що зобов'язують до своєчасного оволодіння рідною мовою та набуття

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Факультет початкової освіти та філології
Кафедра педагогіки

Наукове видання

*Матеріали
міжвузівської (заочної) науково-практичної конференції*

**ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ
ДО РОБОТИ З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ ДІТЕЙ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ**

28 лютого 2018 року

П 32 Підготовка педагогічних кадрів до роботи з різними категоріями дітей: виклики та можливості : матеріали міжвузівської (заочної) науково-практичної конференції (Хмельницький, 28 лютого 2018 року). – Хмельницький : ПП «А.В. Царук», 2018. – 251 с.

Відповідальні за випуск: *Казакова Н.В.*
Комп'ютерний набір та упорядкування: *Казакова Н.В.*
Художнє оформлення: *Лисенко В.М.*

*За достовірність фактів, назв, дат, посилань на літературні джерела
тощо відповідальність несуть автори.*

Здано до друку 28.02.2018 р. Підписано до друку 28.02.2018 р.

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman.

Тираж 80 прим.